Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
MANUEL CAMPOS SÁNCHEZ-BORDONA
prednesené 8. decembra 2016 [1]

Vec C-527/15

Stichting Brein
proti
Jack Frederik Wullems, ktorý vystupuje pod menom „Filmspeler“

[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Rechtbank Midden-Nederland (Súd prvého stupňa Midden-Nederland, Holandsko)]

„Autorské právo a súvisiace práva — Informačná spoločnosť — Pojem ‚verejný prenos‘ — Právo rozmnožovania — Výnimky a obmedzenia“

1. Právo autorov umožniť verejný prenos svojich diel, ktoré je chránené článkom 3 smernice 2001/29/ES [2], môže byť narušené prostredníctvom odkazov, ktorých účelom je vzájomne prepojiť rôzne internetové stránky, ak sa nedosiahne riadna rovnováha medzi rešpektovaním duševného vlastníctva a slobodným rozvojom informačnej spoločnosti. V tejto súvislosti predstavujú jeden zo základných prvkov internetu hypertextové odkazy [3], ktoré sú nevyhnutné na prehliadanie internetových stránok alebo portálov, ale súčasne môžu uľahčiť porušovanie autorských práv.

2. Súdny dvor, ktorý sa už niekoľkokrát vyjadril k pojmu „verejný prenos“ [4], nedávno vydal kľúčový rozsudok [5], v ktorom mal objasniť, či dochádza k verejnému prenosu v zmysle smernice 2001/29, ak sa na internetovú stránku vloží hypertextový odkaz na iné stránky alebo portály, na ktorých sa nachádzajú digitálne obsahy [6], ktoré boli sprístupnené bez súhlasu ich majiteľov a ku ktorým získa používateľ prístup jednoduchým kliknutím na hypertextový odkaz.

3. Prvá a druhá prejudiciálna otázka, ktorú položil Rechtbank Midden-Nederland (Súd prvého stupňa Midden-Nederland, Holandsko) v tomto konaní o prejudiciálnej otázke, sa sčasti zhodujú s prejudiciálnymi otázkami, ktoré viedli k vydaniu rozsudku z 8. septembra 2016, GS Media. Holandský súd si bol vedomý toho, že Súdny dvor v uvedenej veci doteraz nerozhodol, a preto zvažoval možnosť prerušiť konanie, ktoré sa pred ním viedlo, dovtedy, kým nebude prijaté rozhodnutie v prvej uvedenej veci. Nakoniec sa však rozhodol obrátiť na Súdny dvor ešte pred vydaním rozsudku

1 — Jazyk prednesu: španielčina.

2 — Smernica Európskeho parlamentu a Rady z 22. mája 2001 o zosúladení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti (Ú. v. ES L 167, 2001, s. 10; Mim. vyd. 17/001, s. 230).

3 — Pojmy „hypertextový odkaz“ a „hyperlink“ sú synonymami pojmov „odkaz“ a „link“. V terminológii, ktorá sa používa pri programovaní a v dokumentoch v elektronickom formáte, slúžia na označenie článkov medzi jednotlivými segmentmi informácií, ktoré pri aktivácii vzájomne prepoja uzly alebo časti textu, obrazový, audiovizuálny alebo video materiál.

4 — Pokiaľ ide o hypertextové odkazy a pojem „verejný prenos“ v súvislosti s dielami sprístupnenými na iných internetových stránkach, pozri rozsudok z 13. februára 2014, Svensson a i. (C-466/12, EU:C:2014:76). V uznesení z 21. októbra 2014, BestWater International (C-348/13, EU:C:2014:2315), sa úvahy uvedené v predmetnom rozsudku použili na techniku označovanú ako framing, ktorá umožňuje, aby používatelia získali kliknutím na odkaz prístup na internetovú stránku tretej osoby, na ktorej je sprístupnené dielo, čo vyvoláva dojem, že toto dielo je súčasťou obsahu tejto stránky.

5 — Rozsudok z 8. septembra 2016, GS Media (C-160/15, ďalej len „rozsudok GS Media“, EU:C:2016:644).

6 — Aj keď sa v platných predpisoch týkajúcich sa tejto oblasti používa výraz „diela“, budem v tom istom zmysle používať tiež výraz „digitálne obsahy“, pričom v oboch týchto prípadoch mám na mysli predmety chránené autorskými právami.

GS Media, keďže, ako sám uvádza [7], medzi oboma vecami existuje niekoľko rozdielov: predovšetkým to, že „v prejednávanej veci nie sú predmetom sporu hypertextové odkazy umiestnené na vlastnej internetovej stránke, ale v prehrávači pána Jacka Frederika Wullemsa boli nainštalované doplnky obsahujúce hypertextové odkazy…“.

4. Ak by bolo možné uplatniť rozsudok GS Media na prejednávanú vec, ako navrhujem, postačilo by riadiť sa judikatúrou, na ktorú tento rozsudok odkazuje, a následne overiť, či dochádza k verejnému prenosu tiež v prípade, ak sa na trh uvádza multimediálny prehrávač s typom softvéru (s doplnkami alebo tzv. add-ons), ktorý presmeruje konečného používateľa na internetové stránky, na ktorých sa šíria digitálne obsahy bez súhlasu nositeľa autorského práva.

5. Vnútroštátny súd okrem toho vyjadril ďalšie pochybnosti (tretia a štvrtá otázka), ktoré sa skôr než technických prostriedkov či rozmnožovacích zariadení týkajú ochrany autorského práva – a súvisiacej protiprávnosti vytýkaného konania –, v prípade, že konečný používateľ prijíma prostredníctvom kontinuálneho prenosu (streamingu) [8] a bez súhlasu nositeľa príslušných práv chránené digitálne obsahy, ku ktorým získava prístup prostredníctvom hypertextového odkazu.

I – Právny rámec Smernica 2001/29

6. Aproximácia právnych predpisov členských štátov v oblasti duševného vlastníctva sa uskutočnila predovšetkým prostredníctvom smernice 93/98/EHS [9], ktorá bola neskôr zmenená a doplnená a potom zrušená smernicou 2006/116/ES [10], ktorá je kodifikovaným znením predchádzajúcich verzií. Cieľom jednej z týchto zmien bolo zabezpečiť ochranu autorského práva a s ním súvisiacich práv v tzv. informačnej spoločnosti prostredníctvom smernice 2001/29.

7. Odôvodnenie 23 uvedenej smernice znie takto:

„Táto smernica ďalej harmonizuje práva autorov na verejný prenos. Pod týmto právom sa v širokom zmysle slova chápe každý verejný prenos pre verejnosť, ktorá nie je prítomná na mieste, kde tento prenos vzniká. Toto právo zahŕňa všetky transmisie a retransmisie diel smerom k verejnosti drôtovými alebo bezdrôtovými prostriedkami vrátane vysielania. Toto právo nezahŕňa žiadne iné činnosti.“

8. Odôvodnenie 27 stanovuje:

„Samotné zabezpečenie fyzických zariadení umožňujúcich alebo uskutočňujúcich prenos rozhlasových a televíznych programov sa samo o sebe nerovná prenosu v zmysle tejto smernice.“

9. V odôvodnení 31 sa uvádza:

„Je potrebné zabezpečiť primeranú rovnováhu práv a záujmov medzi rôznymi kategóriami nositeľov práv, ako aj medzi rôznymi kategóriami nositeľov práv a používateľmi predmetov ochrany. Existujúce výnimky a obmedzenia práv ustanovené členskými štátmi sa musia prehodnotiť vo vzťahu k novému elektronickému prostrediu. …“

7 — Bod 6.14 návrhu na začatie prejudiciálneho konania.

8 — Príjmu digitálnych obsahov, spravidla v podobe audiovizuálnych či video materiálov prostredníctvom kontinuálneho prenosu alebo streamingu (t. j. takého prenosu, pri ktorom sa tieto obsahy nemusia nahrávať či kopírovať do pamäti rôznych zariadení, ale iba do vyrovnávacej pamäti), sa týkal rozsudok zo 7. marca 2013, ITV Broadcasting a i. (C-607/11, EU:C:2013:147).

9 — Smernica Rady z 29. októbra 1993 o o zosúladení lehoty ochrany autorského práva a niektorých príbuzných práv (Ú. v. ES L 290, 1993, s. 9; Mim. vyd. 17/001, s. 141).

10 — Smernica Európskeho parlamentu a Rady z 12. decembra 2006 o lehote ochrany autorského práva a niektorých súvisiacich práv (Ú. v. EÚ L 372, 2006, s. 12).

10. Odôvodnenie 33 stanovuje:

„Na výlučné právo rozmnožovania by sa mala vzťahovať výnimka, ktorá by umožnila, aby niektoré prípady dočasného rozmnožovania, ako sú napríklad prechodné alebo náhodné rozmnožovania tvoriace integrálnu alebo podstatnú časť technologického procesu a uskutočnené na jediný účel umožniť buď účinnú transmisiu v sieti medzi treťou stranou prostredníctvom sprostredkovateľa, alebo na oprávnené použitie diela, alebo iného predmetu ochrany. Dotknuté prípady rozmnožovania nesmú mať žiadnu vlastnú ekonomickú hodnotu. Do tej miery, pokiaľ spĺňajú tieto podmienky, môže táto výnimka zahŕňať také prípady, ktoré umožňujú prezeranie a tiež zrýchlené ukladanie do pamäte osobných počítačov vrátane tých, ktoré umožňujú plynulé fungovanie transmisných systémov, za podmienky, že sprostredkovateľ nemodifikuje danú informáciu a nezasahuje do oprávneného používania technológie na získavanie údajov o používaní informácie, ktorá je široko uznávaná a používaná v priemysle. Používanie sa musí považovať za oprávnené, keď je autorizované nositeľom práv alebo keď nie je obmedzené zákonom.“

11. Článok 2 s názvom „Právo rozmnožovania“ stanovuje:

„Členské štáty ustanovia výlučné právo udeliť súhlas alebo zakázať priame alebo nepriame, dočasné alebo trvalé rozmnožovanie akýmkoľvek spôsobom a akoukoľvek formou, v celku alebo v časti:

a) pre autorov k ich dielam;

…“.

12. Článok 3 ods. 1 uvedenej smernice, nazvaný „Právo verejného prenosu diel a právo sprístupňovania predmetov ochrany verejnosti“, stanovuje:

„1. Členské štáty poskytnú autorom výlučné právo udeliť súhlas alebo zakázať akýkoľvek verejný prenos ich diel, či po drôte alebo bezdrôtovými prostriedkami vrátane sprístupňovania ich diel verejnosti takým spôsobom, aby verejnosť k nim mala prístup z miesta a v čase, ktoré si sama zvolí.“

13. Článok 5 ods. 1 a 5 smernice, ktorého predmetom sú „Výnimky a obmedzenia“ (nadpis ustanovenia), týkajúci sa práv rozmnožovania, verejného prenosu a rozširovania, znie takto:

„1. Prípady dočasného rozmnožovania uvedené v článku 2, ktoré sú prechodné alebo náhodné/a/sú integrálnou alebo podstatnou časťou technologického procesu a ktorých jediným účelom je umožniť:

a) transmisiu v sieti medzi tretími stranami cez sprostredkovateľa alebo

b) oprávnené použitie

diela alebo iného predmetu ochrany, a ktoré nemá žiadny samostatný ekonomický význam, je vyňaté z práva rozmnožovania ustanoveného v článku 2.

…

5. Výnimky a obmedzenia ustanovené v odsekoch 1, 2, 3 a 4 sa budú uplatňovať iba v niektorých osobitných prípadoch, pri ktorých nedochádza ku konfliktu s bežným využívaním diela alebo predmetu ochrany a ktoré neodôvodnene nepoškodzujú oprávnené záujmy nositeľa práv.“

II – Skutkové okolnosti sporu a prejudiciálne otázky

14. Stichting Brein je nadácia zameraná na ochranu autorského práva a ostatných súvisiacich práv. Medzi jej zakladateľov patrí združenie výrobcov a dovozcov obrazových a zvukových nosičov, výrobcov filmov, požičovní filmov, výrobcov multimédií a vydavateľov.

15. Jack Frederik Wullems ponúkal verejnosti prostredníctvom rôznych internetových stránok (ako aj prostredníctvom svojej internetovej stránky www.filmspeler.nl) rôzne modely [11] prehrávača médií pod názvom „filmspeler“. Tento prístroj funguje ako médium medzi zdrojom obrazu alebo zvukových signálov a televíznou obrazovkou. Rozdiely medzi modelmi sú technickej povahy, ale ich činnosť je v podstate rovnaká: keď sa prehrávač filmov pripojí na internet a k obrazovke používateľa (napr. televíznej obrazovke), prostredníctvom kontinuálneho prenosu („streamingu“) možno na tejto obrazovke prehrávať obraz a zvuk z internetovej stránky alebo portálu.

16. Hardvér prehrávača filmov možno získať od rôznych dodávateľov. Pán Wullems nainštaloval vo svojich prístrojoch Open-Source-Software XBMC, pomocou ktorého možno v jednoducho ovládateľnom grafickom rozhraní (user interface) prostredníctvom menu vytvárať súbory, pričom ho môže používať ktokoľvek. Okrem toho v prehrávači nainštaloval doplnky (tzv. add-ons), t. j. samostatné softvérové súbory, ktoré vytvárajú tretie osoby a sú voľne dostupné na internete, a integroval ich do používateľského rozhrania softvéru XBMC.

17. Tieto doplnky obsahujú hypertextové odkazy, ktoré po kliknutí presmerujú na streamingové stránky prevádzkované tretími osobami, na ktorých sú bezplatne – so súhlasom nositeľov práv alebo bez neho – sprístupnené filmy, seriály a športové zápasy (resp. ich živé prenosy). Digitálne obsahy sa automaticky spustia ihneď po kliknutí na príslušný hypertextový odkaz. [12]

18. Štrnásť z týchto doplnkov [13] fungovalo ako odkazy na filmy, seriály a športové zápasy (resp. ich živé vysielanie), ktoré boli sprístupnené *bez* súhlasu nositeľov práva na rozmnožovanie. Naopak, ďalšie doplnky odkazovali na streamingové stránky, ktoré sprístupňovali digitálne obsahy so súhlasom nositeľov práv. [14]

19. Pán Wullems uvedené doplnky ani neovplyvnil, ani nezmenil a aj samotný používateľ si ich môže nainštalovať vo svojom prehrávači filmov. Pán Wullems robil reklamu svojim výrobkom na svojej internetovej stránke (www.filmspeler.nl) a aj inde na internete pomocou týchto sloganov:

— Už viac neplatiť za filmy, seriály a šport, možnosť prijímať ich priamo bez reklamy a čakania (žiadne predplatné, Plug & Play). Netflix je už minulosťou!

— Sledovať filmy, seriály a šport grátis bez toho, aby sme museli platiť? Kto by to nechcel?!

— Už nikdy viac do kina, vďaka nášmu optimalizovanému softvéru XBMC. Grátis filmy a seriály v HD kvalite – vrátane filmov, ktoré boli nedávno v kine – vďaka XBMC.“

20. Dňa 22. mája 2014 vyzvala Stichting Brein pána Wullemsa, aby upustil od predaja prehrávača filmov. Dňa 1. júla 2014 vec predložila vnútroštátnemu súdu, ktorý požiadala, aby nariadil ukončenie predaja uvedených prístrojov, ako aj ukončenie ponuky hypertextových odkazov, ktoré umožňovali používateľom protiprávny prístup k dielam chráneným autorskými právami.

11 — Pod označeniami Filmspeler X5 fully loaded; Filmspeler Compleet (Raspberry pi); Minix Neo X7; Filmspeler X90 fully loaded a Turbo Sd/usb configuratie.

12 — V počítačovom žargóne teda nejde iba o odkazy na úvodnú stránku cieľových internetových stránok, ale o tzv. „hlboké odkazy“ (deep hyperlinks).

13 — Ide pritom o doplnky 1Channel, Glow movies HD, Go movies, Icefilms, Mashup, Much Movies, Much Movies HD, Istream, Simply Movies, Simply Player, Yify Movies HD, Ororo.tv, Teledunet.com a Go TV.

14 — Napríklad Youtube, Sports illustrated, uitzending gemist, Music video box, Vimeo, ESPN 3, RTLXL, SkyFM a Soundcloud.

21. Na podporu svojho návrhu žalujúca nadácia uviedla, že predajom prehrávača filmspeler uskutočňoval pán Wullems „verejný prenos“, pričom porušil články 1 a 12 Auteurswet (holandský autorský zákon), ako aj články 2, 6, 7a a 8 Wet op de Naburige Rechten (zákon o súvisiacich právach).

22. Rechtbank Midden-Nederland (Súd prvého stupňa Midden-Nederland) zastáva názor, že ustanovenia vnútroštátneho práva uplatnené v prejednávanom spore treba vykladať vzhľadom na článok 3 smernice 2001/29, ktorým sa tieto ustanovenia preberajú do holandského právneho poriadku. Vzhľadom na to, že medzi účastníkmi konania pred vnútroštátnym súdom existuje spor o tom, či bol predaj multimediálneho prehrávača pána Wullemsa určený „novej verejnosti“ v zmysle judikatúry Súdneho dvora, sa vnútroštátny súd domnieva, že ani rozsudok Svensson a i.[15], ani uznesenie BestWater International[16] neposkytujú dostatočné kritériá na vyriešenie tohto sporu. Podľa jeho názoru teda existuje dôvodná pochybnosť o tom, či dochádza k verejnému prenosu v prípade, že dielo bolo zverejnené už skôr, ale bez súhlasu nositeľa autorského práva.

23. Po druhé, pán Wullems na vnútroštátnom súde tvrdil, že na streamingové vysielanie diel chránených autorským právom z nelegálneho zdroja sa vzťahuje výnimka podľa článku 13 písm. a) holandského zákona o autorskom práve. Vzhľadom na to, že vyššie uvedené ustanovenie sa musí vykladať v súlade s článkom 5 ods. 1 smernice 2001/29, vnútroštátny súd zdôrazňuje, že Súdny dvor sa doposiaľ nevyjadril k významu požiadavky „oprávneného použitia“, ktorý sa uvádza v článku 5 smernice.

24. Za týchto okolností Rechtbank Midden-Nederland (Súd prvého stupňa Midden-Nederland) prerušil konanie a položil Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Má sa článok 3 ods. 1 smernice o autorskom práve vykladať tak, že o „verejný prenos“ v zmysle tohto ustanovenia ide vtedy, keď osoba predáva výrobok (prehrávač médií), v ktorom uvedená osoba nainštalovala doplnky obsahujúce hypertextové odkazy na internetové stránky, na ktorých boli bez súhlasu nositeľov práv priamo sprístupnené diela chránené autorským právom, ako sú filmy, seriály a živé vysielania?

2. Je v rámci odpovede na prvú otázku podstatné,

— či diela chránené autorským právom neboli predtým ešte vôbec zverejnené na internete, alebo boli zverejnené výhradne prostredníctvom predplatného so súhlasom nositeľov práv,

— či doplnky obsahujúce hypertextové odkazy na internetové stránky, na ktorých boli priamo sprístupnené diela chránené autorským právom bez súhlasu nositeľov práv, sú voľne prístupné a v prehrávači médií ich môžu nainštalovať aj sami používatelia,

— či k internetovým stránkam, a teda dielam chráneným autorským právom, ktoré sú na nich sprístupnené – bez súhlasu nositeľov práv –, môže mať verejnosť prístup aj bez prehrávača médií?

3. Má sa článok 5 smernice… vykladať tak, že nejde o „oprávnené použitie“ v zmysle odseku 1 písm. b) tohto ustanovenia v prípade, keď konečný používateľ pri streamingu diela chráneného autorským právom cez internet z internetovej stránky tretej osoby, na ktorej sa toto dielo chránené autorským právom ponúka bez súhlasu nositeľa, resp. nositeľov práv, vyhotovuje dočasnú rozmnoženinu?

15 — Rozsudok z 13. februára 2014 (C-466/12, EU:C:2014:76).

16 — Uznesenie z 21. októbra 2014 (C-348/13, EU:C:2014:2315).

4. V prípade zápornej odpovede na tretiu otázku, je skutočnosť, že dôjde k vyhotoveniu dočasnej rozmnoženiny, ktorú konečný používateľ vyhotoví pri streamingu diela chráneného autorským právom z internetovej stránky, na ktorej sa uvedené dielo chránené autorským právom ponúka bez súhlasu nositeľa, resp. nositeľov práv, nezlučiteľná s tzv. trojstupňovým testom v zmysle článku 5 ods. 5 smernice…?“

III – Konanie pred Súdnym dvorom a tvrdenia účastníkov konania

A – *Konanie*

25. Uznesenie vnútroštátneho orgánu, ktorým bola položená prejudiciálna otázka, bolo do kancelárie Súdneho dvora doručené 5. októbra 2015.

26. Žalobcovia vo veci samej, španielska, francúzska, talianska a portugalská vláda, ako aj Európska komisia podali písomné pripomienky v lehote stanovenej v článku 23 druhom odseku Štatútu Súdneho dvora.

27. Na pojednávaní konanom 29. septembra 2016 sa zúčastnili zástupcovia Stichting Brein, pána Wullemsa, španielskej vlády a Európskej komisie.

B – *Tvrdenia*

1. O prvej a druhej prejudiciálnej otázke

28. Stichting Brein, ako aj španielska, francúzska, talianska a portugalská vláda navrhujú, aby sa na prvú prejudiciálnu otázku odpovedalo kladne a aby sa prvky posudzovania uvedené vo všetkých troch zarážkach druhej otázky považovali za nerelevantné. Zastávajú názor, že v uvedenom prípade sú splnené obidve požiadavky, ktoré kumulatívne ukladá judikatúra Súdneho dvora, to znamená „prenos“ a „verejnosť“. [17]

29. Keďže z tejto judikatúry vyplýva, že pojem „prenos“ sa musí vykladať v širokom zmysle, [18] Stichting Brein a uvedené vlády sa domnievajú, že použitie prehrávača filmspeler vedie k „sprístupneniu“ verejnosti a v dôsledku toho k „prenosu“ v zmysle článku 3 ods. 1 smernice 2001/29. Súdny dvor už rozhodol v tom zmysle, že skutočnosť, že sú na jednej internetovej stránke poskytnuté hypertextové odkazy na chránené diela, ktoré sú bez akéhokoľvek obmedzenia prístupu uverejnené na inej stránke, ponúka používateľom prvej stránky priamy prístup k uvedeným dielam, [19] a nie je rozhodujúce, či túto možnosť využijú. [20]

30. Stichting Brein považuje za irelevantné, že osobou, ktorá sprístupnila verejnosti hypertextové odkazy, nebol sám pán Wullems, ale poskytovateľ samostatných softvérových súborov. Francúzska vláda zdôrazňuje dva aspekty: a) verejnosť, ktorej boli určené chránené diela, pri ktorých došlo k prvotnému prenosu, pozostávali výlučne z predplatiteľov televíznych staníc oprávnených vysielať

17 — Rozsudok zo 7. marca 2013, ITV Broadcasting a i. (C-607/11, EU:C:2013:147, body 21 a 31).

18 — Rozsudky zo 7. decembra 2006, SGAE (C-306/05, EU:C:2006:764, bod 36), a zo 4. októbra 2011, Football Association Premier League a i. (C-403/08 a C-429/08, EU:C:2011:631, bod 186).

19 — Rozsudok z 13. februára 2014, Svensson a i. (C-466/12, EU:C:2014:76, bod 18).

20 — Tamže, bod 19 a citovaná judikatúra.

príslušné programy, a b) ako vyplýva z návrhu na začatie prejudiciálneho konania, internetová stránka, na ktorej sa nachádzali diela, ktoré sú predmetom sporu, bola zabezpečená prostredníctvom rôznych obmedzení prístupu. V tejto súvislosti španielska vláda zdôrazňuje, že je nevyhnutné vziať do úvahy potenciálnych súčasných aj budúcich používateľov. [21]

31. Pokiaľ ide o „novú“ verejnosť (t. j. verejnosť, ktorú autori chránených diel pri udeľovaní súhlasu s prvotným prenosom nebrali do úvahy), [22] Stichting Brein zdôrazňuje význam súhlasu nositeľov práv s prvotným prenosom prostredníctvom hypertextového odkazu. Portugalská vláda dodáva, že pokiaľ uvedený úkon spočíva v sprístupnení chránených diel prostredníctvom špecifickej technológie, ktorá je odlišná od pôvodného prenosu, nie je podľa judikatúry nutné overiť, či bola splnená požiadavka týkajúca sa „novej verejnosti“, keďže dotknutí autori musia udeliť individuálny a samostatný súhlas na každý ďalší prenos. [23]

32. Pán Wullems a Komisia sa naopak domnievajú, že v prejednávanej veci nejde o „prenos“. Pán Wullems na svoju obranu uvádza najmä to, že pri predaji prehrávača konečnému používateľovi v ňom nie sú nainštalované doplnky s hypertextovými odkazmi. Okrem toho uvádza, že hypertextový odkaz nemôže sám osebe predstavovať verejný prenos.

33. Komisia zastáva názor, že filmspeler, ktorý uvádzal na trh pán Wullems, patrí do rozsahu pôsobnosti pojmu „fyzické zariadenie“ (uvedeného v odôvodnení 27 smernice 2001/29), keďže umožňuje prenos, ale sám osebe ho nepredstavuje. Ak by malo vybavenie určitého zariadenia programom viesť k tomu, že toto zariadenie stratí svoju pôvodnú povahu, znamenalo by to, že odôvodnenie 27 smernice 2001/29 nebude mať potrebný účinok, keďže sa bude uplatňovať iba na veľmi obmedzený počet prípadov. Ak by sa prijal opačný názor, ustanovenia uvedené v kapitole III smernice 2001/29 by stratili význam.

34. Vzhľadom na uvedené sa Komisia obáva, že príliš široký výklad pojmu „verejný prenos“ by mohol viesť k narušeniu a ohrozeniu primeranej rovnováhy práv a záujmov všetkých zúčastnených strán, ktorú považujú za hlavný cieľ obsiahnutý v smernici 2001/29.

2. O tretej a štvrtej prejudiciálnej otázke

35. Stichting Brein a španielska a francúzska vláda nesúhlasia s tým, že by výnimka uvedená v článku 5 smernice 2001/29 bola uplatniteľná na streaming diela chráneného autorskými právami z internetovej stránky tretej osoby, na ktorej sa dielo ponúka. Tvrdia, že odsek 1 uvedeného článku sa týka iba dočasných rozmnožovaní, ktoré sú prechodné alebo náhodné, zatiaľ čo rozmnožovanie, ktoré umožňuje uvedený filmspeler, tieto vlastnosti nemá, takže sa nemožno domnievať, že je „integrálnou alebo podstatnou časťou technologického procesu, ktorého jediným účelom je umožniť oprávnené použitie diela alebo iného predmetu ochrany“, ako požaduje uvedený článok 5 ods. 1, najmä jeho písmeno b).

21 — Rozsudok zo 7. decembra 2006, SGAE (C-306/05, EU:C:2006:764, body 37 až 39).

22 — Rozsudky zo 7. marca 2013, ITV Broadcasting a i. (C-607/11, EU:C:2013:147), bod 37, a zo 4. októbra 2011, Football Association Premier League a i. (C-403/08 a C-429/08, EU:C:2011:631, bod 197).

23 — Odkazuje na rozsudok zo 7. marca 2013, ITV Broadcasting a i. (C-607/11, EU:C:2013:147, body 22 až 26 a 39).

36. Okrem toho Stichting Brein a španielska vláda [24] v odpovedi na štvrtú prejudiciálnu otázku uvádzajú, že úvahy, ktorými sa riadil Súdny dvor pri výklade tzv. „výnimky pri súkromnom kopírovaní“ v zmysle článku 5 ods. 2 písm. b) smernice 2001/29 [25], sa môžu vzťahovať aj na povolenie streamingu z nelegálneho zdroja. Keďže táto metóda rozmnožovania z nelegálnych zdrojov nie je povolená nositeľmi práv, je zjavne v rozpore so všetkými troma etapami, ktoré kumulatívne stanoví článok 5 ods. 5 smernice 2001/29 a Bernský dohovor [26].

37. V tejto súvislosti zdôrazňujú, že prípadný rozsiahly streaming z nelegálnych zdrojov vylučuje, aby sa používal „iba v niektorých konkrétnych prípadoch“, pričom navyše ohrozuje „bežné využívanie“ chránených diel, čo vedie k poškodzovaniu oprávnených záujmov nositeľov autorských práv a s nimi súvisiacich práv.

38. Pán Wullems len konštatuje, že streaming je dočasný, prechodný alebo náhodný úkon, ktorý je integrálnou a podstatnou časťou technologického procesu. Z rovnakého predpokladu vychádzajú portugalská vláda a Komisia, pričom posledná uvedená to však tvrdí iba subsidiárne [27], a dodávajú, že samotný príjem prenosu (chránených diel) pomocou spornej metódy nepredstavuje neoprávnené použitie v zmysle článku 5 ods. 1 smernice. Tvrdia, že sa riadia judikatúrou [28], podľa ktorej kópie vo vyrovnávacej pamäti alebo na obrazovke spĺňajú kumulatívne požiadavky stanovené v článku 5 ods. 1 smernice 2001/29, ako aj požiadavky stanovené v odseku 5 tohto článku.

39. Portugalská vláda zdôrazňuje, že okrem výhody spočívajúcej v samotnom prijímaní diel nevzniká v prípadoch dočasného rozmnožovania prostredníctvom streamingu žiadna dodatočná hospodárska výhoda. Nakoniec na základe konkrétnej judikatúry Súdneho dvora [29] tvrdí, že ak prípady rozmnožovania spĺňajú podmienky uvedené v článku 5 ods. 1 smernice 2001/29, spĺňajú tiež podmienky použitia odseku 5 tohto článku.

IV – Analýza prejudiciálnych otázok

A – *O prvej a druhej prejudiciálnej otázke*

40. Domnievam sa, že prvé dve prejudiciálne otázky by sa mali analyzovať súčasne, keďže spolu veľmi úzko súvisia. Odpoveď na obe otázky vo veľkej miere závisí od okolností, ktoré vymedzujú predmet sporu: a) pán Wullems predáva (s cieľom dosahovať zisk) multimediálny prehrávač filmov, v ktorom nainštaloval hypertextové odkazy na internetové stránky, ktoré poskytujú voľný a bezplatný prístup k digitálnym obsahom chráneným autorskými právami; [30] b) nositelia týchto práv buď nepovolili verejný prenos, alebo ho povolili iba vo vzťahu k niektorým internetovým stránkam, ktoré sú dostupné len pre

24 — Francúzska vláda nepredložila pripomienky k štvrtej prejudiciálnej otázke vzhľadom na spôsob, akým navrhuje odpovedať na tretiu otázku, vo vzťahu ku ktorej má štvrtá otázka subsidiárny charakter.

25 — Rozsudok z 10. apríla 2014, ACI Adam a i. (C-435/12, EU:C:2014:254, body 37 a 39).

26 — Dohovor o ochrane literárnych a umeleckých diel, podpísaný 9. septembra 1886 v Berne (Parížsky akt z 24. júla 1971), v znení zmien a doplnení z 28. septembra 1979.

27 — Komisia má pochybnosti o potrebe odpovedať na tretiu a štvrtú prejudiciálnu otázku, keďže: a) tieto otázky neboli položené v súvislosti s predajom prehrávača filmspeler, ale v súvislosti s technológiou streamingu, a b) netýkajú sa konania osoby predávajúcej tento multimediálny prehrávač, ale konania konečného používateľa.

28 — Rozsudok z 5. júna 2014, Public Relations Consultants Association (C-360/13, EU:C:2014:1195).

29 — Uznesenie zo 17. januára 2012, Infopaq International (C-302/10, EU:C:2012:16, bod 57), a rozsudok zo 4. októbra 2011, Football Association Premier League a i. (C-403/08 a C-429/08, EU:C:2011:631, bod 181).

30 — Tento voľný a bezplatný prístup sa poskytuje aj k ďalším obsahom, pri ktorých osoby, ktoré zabezpečili ich prvotný prenos, nepovolili ich verejný prenos, pričom tieto obsahy však nie sú chránené autorskými právami v úzkom zmysle slova. Tak je to aj v prípade priamych prenosov niektorých športových podujatí, ktoré na účely smernice 2001/29 nemajú povahu originálov diel (napriek tomu, že na práva rozmnožovania, ktoré sa udeľujú prostredníctvom výhradných licencií niektorým subjektom televízneho vysielania, sa môže vzťahovať ochrana vyplývajúca z iných právnych predpisov). V tejto súvislosti sa Súdny dvor už vyjadril v rozsudku zo 4. októbra 2011, Football Association Premier League a i. (C-403/08 a C-429/08, EU:C:2011:631, bod 98), v ktorom uviedol, že „športové zápasy… nemožno považovať za duševné diela, ktoré možno považovať za diela v zmysle smernice o autorskom práve“.

predplatiteľov; c) používatelia môžu získať doplnky (add-ons), ktoré obsahujú hypertextové odkazy na internetové stránky, na ktorých sa bez súhlasu nositeľov práv poskytuje voľný prístup k chráneným dielam, a d) tieto stránky sú dostupné na internete bez toho, aby bolo potrebné použiť prehrávač filmov, ktorý ponúka pán Wullems.

41. Aj keď by mohlo byť zaujímavé uviesť vývoj judikatúry týkajúcej sa výkladu článku 3 ods. 1 smernice 2001/29, ktorú tvorí súbor rozsudkov, nepovažujem za dôležité znova podčiarknuť analýzu pojmu „verejný prenos“, ani analýzu jeho dvoch hlavných prvkov, t. j. pojmu „prenos“ diela a pojmu „verejnosť“, ktorej je takýto prenos určený. Uprednostňujem uviesť odkaz na vysvetlenia, ktoré uviedol Súdny dvor v rozsudku GS Media, a spomeniem okolnosti, ktoré tomuto rozsudku predchádzali.[31] Ak nutnosť presného uplatňovania práva nezaväzuje súdy k tomu, aby striktne vychádzali zo zásady *stare decisis*, určite od nich aspoň vyžaduje, aby sa náležite riadili svojím vlastným riešením určitého právneho problému. To musí podľa môjho názoru platiť aj o teórii, ktorú presadzuje (alebo potvrdzuje) rozsudok GS Media, pokiaľ ide o vzťah medzi hypertextovými odkazmi a verejným prenosom v kontexte smernice 2001/29.

42. Vo svojich úvahách sa preto budem riadiť týmito úvahami, ktoré už uviedol Súdny dvor: a) poskytnutie hypertextových odkazov umožňujúcich prístup k chráneným dielam sa musí považovať za „sprístupnenie“, pričom toto konanie predstavuje „prenos“[32]; b) tento pojem zahŕňa akúkoľvek transmisiu chránených diel bez ohľadu na použitý technický prostriedok alebo technologický proces[33], a c) platí vyvrátiteľná domnienka, že ak sa hypertextový odkaz umožňujúci prístup k dielu, ktoré bolo na internete zverejnené nezákonne (t. j. bez súhlasu nositeľov práv), použije na dosahovanie zisku, predstavuje „verejný prenos“ v zmysle článku 3 ods. 1 smernice 2001/79.

43. V rovnakom duchu pripomeniem, že pojem verejný prenos chráneného diela predpokladá podľa názoru Súdneho dvora použitie špecifickej technológie, ktorá sa líši od doposiaľ používaných technológií, alebo aspoň prenosu tohto diela „novej verejnosti“, to znamená verejnosti, ktorú nositelia práv k chráneným dielam pri udeľovaní súhlasu s prvotným (obmedzeným) prenosom nebrali do úvahy.[34]

44. Ak podrobím analýze skutkový stav prejednávaného sporu na základe vymenovaných predpokladov, nie je ťažké dospieť k záveru, že na ne možno uplatniť judikatúru týkajúcu sa vzťahu medzi hypertextovými odkazmi a pojmom „verejný prenos“, ktorá vyplýva z rozsudku GS Media, čo do veľkej miery určuje, aká bude odpoveď na prvé dve prejudiciálne otázky.

45. Ako som už uviedol, pán Wullems nainštaloval do používateľského rozhrania softvéru XBMC doplnky (add-ons) s hypertextovými odkazmi na internetové stránky, ktoré umožňujú voľný prístup k dielam chráneným autorskými právami. Okrem poskytovania odkazov si pán Wullems bol – alebo mal byť – vedomý toho, že štrnásť z uvedených doplnkov obsahuje odkazy na digitálne obsahy, ktoré

31 — Rozsudok GS Media, najmä bod 32 a citovaná judikatúra. Ako je logické a bežné, po vydaní tohto rozsudku sa samozrejme začali objavovať komentáre v špecializovaných médiách – niektoré kritické, iné súhlasné. Z obdobia, ktoré sa najviac približuje k dátumu vydania rozsudku, pozri napríklad úvodník *European Law Blog* z 20. septembra 2016, *Saving the Internet or linking limbo? CJEU clarifies legality of hyperlinking (C-160/15, Gs Media v Sanoma)*; alebo diskusiu na plenárnom zasadnutí 47. svetového kongresu International Association for the Protection of Intellectual Property (AIPPI), ktoré sa konalo 20. septembra 2016 na tému *The CJEU case law on hyperlinking*, a predchádzajúcu správu pracovnej skupiny zameranú na tému *Linking and making available on the Internet*.

32 — Rozsudok z 13. februára 2014, Svensson a i. (C-466/12, EU:C:2014:76, bod 20). V tejto veci bolo s konečnou platnosťou zamietnuté, že ide o prenos „novej“ verejnosti, pretože verejnosť, ktorej bol prvotný prenos určený, tvorili všetci užívatelia internetu, keďže hypertextové odkazy na chránené diela boli bez akéhokoľvek obmedzenia prístupu uverejnené na inej stránke (body 18, 25 a 26).

33 — Rozsudok z 31. mája 2016, Reha Training (C-117/15, EU:C:2016:379, bod 38).

34 — V bode 31 rozsudku z 13. februára 2014, Svensson a i. (C-466/12, EU:C:2014:76), sa uvádza, že „... v prípade, ak hypertextový odkaz umožňuje užívateľom stránky, na ktorej sa tento odkaz nachádza, obísť obmedzujúce opatrenia na stránke, na ktorej sa nachádza chránené dielo, prijaté s cieľom obmedziť prístup verejnosti k tomuto dielu len na predplatiteľov stránky, a teda predstavujúce zásah, bez ktorého by uvedení užívatelia nemohli mať šírené diela k dispozícii, treba všetkých týchto užívateľov považovať za novú verejnosť, ktorú nositelia autorského práva nebrali do úvahy pri udelení súhlasu s prvotným prenosom, takže súhlas nositeľov sa pri takomto verejnom prenose vyžaduje“. Túto myšlienku rozvíja aj uznesenie z 21. októbra 2014, BestWater International (C-348/13, EU:C:2014:2315, bod 14). Ako sa uvádza v rozsudku zo 7. decembra 2006, SGAE (C-306/05, EU:C:2006:764, bod 43), rozhodujúce je, aby osoby, ktoré tvoria verejnosť, mali prístup k digitálnemu obsahu, a nie to, či tieto osoby uvedenú možnosť skutočne využijú.

boli uverejnené na internete bez súhlasu nositeľov autorských práv alebo s takým súhlasom, ktorý bol podmienený sprístupnením týchto obsahov iba určitým osobám, a to na základe predplatného, zmluvných platieb alebo iných foriem platieb za prezeranie obsahu. Je jasné, že pán Wullems konal pri predaji svojho multimediálneho prehrávača filmov s cieľom dosahovať zisk.

46. Podstatou prejednávaného sporu je teda otázka, do akej miery sa má považovať za relevantný ďalší prvok, ktorý vo veci GS Media nebol prítomný a na ktorý odkazujú pán Wullems a Komisia vo svojich pripomienkach, v ktorých zdôrazňujú, že predmetom veci nie je poskytnutie hypertextových odkazov, ale predaj multimediálneho prehrávača filmov. Obaja uvedení účastníci konania zastávajú názor, že predmetný predaj a umiestnenie odkazov umožňujúcich prístup k internetovej stránke sú prvky, ktoré nie sú porovnateľné, a že pojem „verejný prenos“ nemôže byť ani pri širokom výklade natoľko voľný, aby zahŕňal aj predaj multimediálneho prehrávača. [35]

47. Pán Wullems a Komisia na pojednávaní zdôraznili, že zásah prvého uvedeného nemá „zásadnú“ povahu, keďže jeho jediným cieľom bolo „poskytnúť“ verejnosti prístup k obsahom, ktoré možno stiahnuť z iných internetových stránok. Znamená to teda, že v procese, ktorý vedie od internetovej stránky, na ktorej je protiprávne sprístupnený chránený obsah, ku konečnému používateľovi, nezohráva prehrávač filmspeler „zásadnú“ úlohu. Predaj prehrávača pána Wullemsa pritom neumožňuje priamy prístup k uvedeným obsahom, ale iba nepriamy prístup, takže väzba alebo spojovacia trasa medzi ním a sprístupnením chránených diel verejnosti sú oslabené tým, že predstavujú iba jeden z článkov ďalšieho reťazca, ktorým sa zabezpečuje tento prenos.

48. Názor pána Wullemsa a Komisie pôsobí na prvý pohľad presvedčivo. Uvedený predaj, ktorý má podobu zmluvy o dodaní multimediálneho prehrávača filmov, sa po zaplatení jeho ceny zdá byť „neutrálny“ v tom zmysle, že nemá priamu súvislosť s transmisiou chránených diel. Komisia okrem toho uvádza, že rozsah pôsobnosti pojmu „verejný prenos“ možno rozšíriť iba do určitej miery. [36]

49. Podľa môjho názoru je však toto tvrdenie príliš obmedzujúce. Predaj prehrávača filmspeler prekračuje rámec jednoduchého predaja technického vybavenia, o ktorom sa Komisia domnieva, že by mohlo patriť do rozsahu pôsobnosti pojmu „fyzické zariadenia umožňujúce alebo uskutočňujúce prenos“, ktorého „zabezpečenie… sa samo o sebe nerovná prenosu v zmysle tejto smernice“ [37].

50. Prostredníctvom uvedeného zariadenia pán Wullems ponúka, a to neoddeliteľne, konkrétny hardvér a softvér, ktoré sú priamo určené [38] na to, aby kupujúci mali na internete prístup k dielam chráneným autorskými právami bez súhlasu ich nositeľov. Poskytnutie tohto bezprostredného prístupu neurčitej verejnosti predstavuje súčasť pridanej hodnoty plnenia, ktoré pán Wullems poskytuje a za ktoré získava zaplatenú cenu – alebo aspoň jej podstatnú časť – výmenou za prehrávač filmov.

35 — Komisia upozorňuje na to, že predmetom prejednávanej veci je práve „predaj“ multimediálneho prehrávača filmspeler, ktorý podľa jej názoru patrí do rozsahu pôsobnosti pojmu „fyzické zariadenie“ uvedené v odôvodnení 27 smernice 2001/29. Pritom uvádza, že filmspeler umožňuje prenos, ale nie je rovnocenný prenosu.

36 — Po tom, čo Komisia na pojednávaní priznala svoju nespokojnosť s rozsudkom z 13. februára 2014, Svensson a i. (C-466/12, EU:C:2014:76), a rozsudkom GS Media, upozornila na právnu neistotu, ktorá by mohla vychádzať z uvedeného smerovania judikatúry. V tejto súvislosti sa Súdnemu dvoru z viacerých strán vytýkalo, že namiesto toho, aby podal výklad už existujúceho práva, svojimi výrokmi v tejto oblasti vytvára nové právo. Nestotožňujem sa s touto kritikou, keďže Súdny dvor tým iba zdôrazňuje doteraz príliš nepreskúmané možnosti nepresne vymedzeného právneho pojmu („verejný prenos“) a snaží sa prispôsobiť uplatňovanie tohto pojmu stavu veľmi rýchlo sa rozvíjajúcich technológií, prostredníctvom ktorých sú diela chránené autorskými právami v konkrétnom okamihu sprístupnené verejnosti.

37 — Odôvodnenie 27 smernice 2001/29.

38 — Sprístupnenie chránených diel obrazom a zvukom je možné pomocou nainštalovania doplnkov s hypertextovými odkazmi na internetové stránky, ktoré pán Wullems nainštaloval v softvéri XBMC. Menu nainštalované spolu s doplnkami v rozhraní softvéru XBMC umožňuje, aby sa televízny divák používajúci prehrávač filmspeler stal používateľom internetu a mohol mať prístup na internetové stránky, ku ktorým ho presmerujú tieto doplnky.

51. Zastávam názor, že neexistuje podstatný rozdiel medzi tým, že sa hypertextové odkazy, ktoré odkazujú na chránené diela [39], umiestnia na internetovú stránku, a tým, že sa tieto odkazy ako v prejednávanej veci umiestnia do multimediálneho zariadenia, vytvoreného na jeho použitie na internete (konkrétne na to, aby používatelia vďaka nemu získali bez ťažkostí priamy a bezprostredný prístup k digitálnym obsahom, ktorých využívanie nebolo príslušnými autormi povolené). Spoločnou charakteristikou týchto dvoch konaní je poskytnutie odkazov na tieto chránené obsahy a ich sprístupnenie verejnosti, pričom zdanlivo náhodná alebo pomocná úloha tohto konania nemôže zakryť, že ide o činnosť, ktorá má zabezpečiť, aby ktokoľvek získal samotným kliknutím na hypertextový odkaz prístup k chráneným dielam. [40]

52. Bez ohľadu na spôsob alebo technický postup, akými sa hypertextové odkazy inštalujú, slúžia na to, aby tretím osobám umožnili prístup k digitálnym obsahom, ktoré sú už „zverejnené“ – v prejednávanej veci protiprávne – na internete. Pri verejnom prenose, ktorý sa uskutočňuje prostredníctvom týchto odkazov, je podstatné to, že sa zvyšuje počet či okruh potenciálnych používateľov, ktorým bola, čo opätovne zdôrazňujem, sprístupnená určitá funkcia, pre ktorú boli predtým vybraté internetové stránky, ktoré umožňujú bezplatné prezeranie digitálnych obsahov.

53. V zmysle judikatúry teda možno hovoriť o tom, že pri verejnom prenose diel zohráva pán Wullems nezastupiteľnú úlohu, [41] pričom koná vedome a pri plnom poznaní dôsledkov z jeho konania. Vyplýva to najmä z príkladov reklamy, ktorú na podporu svojho tovaru zverejnil. [42]

54. Prehrávač filmspeler teda nemožno považovať iba za „fyzické zariadenie“ v zmysle odôvodnenia 27 smernice 2001/29, ale za spôsob verejného prenosu diel chránených autorskými právami, ktoré boli predtým protiprávne „zverejnené“ na internete. Tým, že pán Wullems nainštaloval vo svojich zariadeniach hypertextové odkazy na tieto diela, pričom sa zjavne usiloval o dosiahnutie zisku a bol si vedomý protiprávnosti svojho konania, napomáha osobám, ktoré si kúpili prehrávač filmspeler, aby sa vyhli poskytnutiu náhrady za oprávnené využívanie týchto diel, t. j. zaplateniu náležitej odmeny nositeľom práv, spravidla vo forme predplatného, zmluvných platieb alebo iných foriem platieb za prezeranie obsahu.

55. Po tom, čo sme konštatovali, že prehrávač filmspeler uskutočňuje verejný prenos, ktorý patrí do pôsobnosti článku 3 ods. 1 smernice [43], zostáva zistiť, či možno túto verejnosť považovať za „novú“ v zmysle, v akom sa tento pojem do dnešného dňa vykladal.

56. Z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že požiadavka týkajúca sa „novej verejnosti“ sa vyžaduje iba v prípade, že k prenosu chráneného diela nedochádza prostredníctvom *špecifickej technológie, ktorá sa odlišuje od technológie pôvodného prenosu*. [44] Aj keď posúdenie tejto skutkovej okolnosti prináleží vnútroštátnemu súdu, zdá sa, že technológia používaná pánom Wullemsom neprináša žiadny nový prvok, ale skôr združuje už existujúce technológie. Na zjednodušenie diskusie možno teda pripustiť, že v prejednávanej veci nejde v zmysle judikatúry o „špecifickú a odlišnú technológiu“, takže bude potrebné overiť, či potenciálnych kupujúcich prehrávača filmspeler možno považovať za „novú verejnosť“.

39 — To nastalo v prípadoch, v ktorých boli vydané rozsudky z 13. februára 2014, Svensson a i. (C-466/12, EU:C:2014:76), a GS Media, a uznesenie z 21. októbra 2014, BestWater International (C-348/13, EU:C:2014:2315).

40 — Z tohto hľadiska sa konanie pána Wullemsa aspoň čiastočne podobá konaniu, ktoré je predmetom veci C-306/05 (EU:C:2006:764), v ktorej bol vydaný rozsudok zo 7. decembra 2006, SGAE. Súdny dvor v ňom vyhlásil, že signál poskytovaný prostredníctvom televíznych prijímačov umiestnených v hotelových izbách predstavuje verejný prenos v zmysle smernice 2001/29.

41 — Rozsudok GS Media, bod 35 a citovaná judikatúra.

42 — Pozri bod 19 týchto návrhov.

43 — Rozsudok GS Media, bod 51.

44 — Uznesenie z 21. októbra 2014, BestWater International (C-348/13, EU:C:2014:2315, bod 14 a citovaná judikatúra).

57. Ako vyplýva zo spisu a ako to francúzska vláda správne zdôraznila, v prípade chránených diel nebol súhlas nositeľov práv k ich šíreniu na internete udelený vôbec, alebo bol udelený iba vo vzťahu k internetovým stránkam pre predplatiteľov, t. j. k internetovým stránkam s obmedzeným prístupom. Znamená to teda, že okruh príjemcov, ktorí títo nositelia očakávali, bol multimediálnym prehrávačom filmov predávaným pánom Wullemsom rozšírený v rozsahu, v akom zabezpečuje prepojenie na internetové stránky, ktoré bez povolenia šíria uvedené digitálne obsahy, ako aj na stránky, ktoré obsahujú chránené diela a ponúkajú ich iba niektorým používateľom, ktorí musia za ich využívanie zaplatiť.

58. Okrem toho napriek možnosti nájsť doplnky a samotné hypertextové odkazy na sieti bezplatne prináša prehrávač filmspeler nepopierateľnú výhodu nezanedbateľnej časti tejto verejnosti: tej, ktorá nie je príliš zbehlá vo vyhľadávaní nezákonných internetových stránok, na ktorých možno okrem iných digitálnych obsahov sledovať filmy a televízne seriály. Táto časť verejnosti pravdepodobne uprednostní ľahké ovládanie menu zobrazované na obrazovke prehrávača filmspeler pred niekedy zdĺhavým vyhľadávaním internetových stránok, ktoré tieto obsahy ponúkajú.

59. V každom prípade teda platí, že šírenie chránených diel, ktoré uskutočňuje pán Wullems, je určené verejnosti, ktorú nositelia práv k týmto dielam nebrali do úvahy, keď nepovolili prístup k týmto dielam alebo ho povolili iba v rámci platených okruhov, čo znamená, že je splnená podmienka týkajúca sa „novej verejnosti“. [45]

60. Navrhujem teda odpovedať na prvé dve prejudiciálne otázky položené Rechtbank Midden-Nederland (Súd prvého stupňa Midden-Nederland) tak, že predaj (multimediálneho) prehrávača filmov, v ktorom sám predajca nainštaloval hypertextové odkazy, ktoré umožňujú priamy prístup k chráneným dielam, napríklad filmom, seriálom a priamym prenosom, dostupným na iných internetových stránkach bez súhlasu nositeľa autorských práv, predstavuje v zmysle článku 3 ods. 1 smernice 2001/29 „verejný prenos“.

B – *O tretej a štvrtej prejudiciálnej otázke*

61. Ako som už uviedol, pochybnosti, ktoré v týchto dvoch otázkach vyjadril vnútroštátny súd, sa netýkajú multimediálneho zariadenia, ale toho, či je konanie konečného používateľa, ktorý prostredníctvom tohto zariadenia uskutočňuje „dočasné rozmnožovanie diela chráneného autorskými právami získaného prostredníctvom streamingu z internetovej stránky tretej osoby, na ktorej je toto dielo sprístupnené bez súhlasu nositeľa alebo nositeľov“, v súlade so smernicou 2001/29. Konkrétne má v záujme zistiť, či tento druh konania môže patriť do rozsahu pôsobnosti článku 5 ods. 1 a 5 tejto smernice.

62. Uvedené znenie oboch otázok sa stalo predmetom niekoľkých námietok neprípustnosti, keďže sa zdalo, že tieto otázky presahujú rámec sporu, v ktorom proti sebe stoja Stichting Brein a pán Wullems. Na základe vysvetlení podaných vnútroštátnym súdom boli však tieto námietky zamietnuté, keďže jeden z návrhov, ktoré Stichting Brein predložila v konaní vo veci samej, znel tak, aby bol pán Wullems odsúdený za to, že sa dopustil klamlivej reklamy a nekalých obchodných praktík, keďže vo svojich inzerátoch v snahe zvýšiť predaj uvádzal, že pokiaľ sú diela pochádzajúce z nelegálnych zdrojov rozmnožované iba prostredníctvom streamingu, ide o oprávnenú činnosť (na rozdiel od sťahovania týchto diel). Vnútroštátny súd musí rozhodnúť o tomto konkrétnom návrhu, a preto potrebuje, aby Súdny dvor vo svojej odpovedi podal výklad článku 5 smernice 2001/29.

45 — Je však potrebné spresniť, že v súlade s výkladom Súdneho dvora má povahu „verejného prenosu“ iba šírenie, ktoré prehrávač filmspeler zabezpečuje konečným používateľom prostredníctvom hypertextových odkazov umiestnených v štrnástich doplnkoch, ktoré konkrétne odkazujú na internetové stránky, na ktorých možno prostredníctvom streamingu sťahovať chránené diela bez súhlasu nositeľov autorských práv. Pokiaľ ide o odkazy na filmy, seriály a športové zápasy, ktoré uvedení nositelia práv povolili šíriť a nepodliehajú žiadnemu obmedzeniu, prístup k nim je voľný, pričom je uplatniteľný rozsudok z 13. februára 2014, Svensson a i. (C-466/12, EU:C:2014:76, body 25 a 26).

63. Nasledujúce úvahy by sa mali chápať v tom zmysle, že sa týkajú skutkových okolností sporu, o aký ide vo veci samej, v kontexte vyššie uvedeného návrhu podaného žalobkyňou, ako aj uplatnenia článku 5 smernice 2001/29.

1. O výnimke stanovenej v článku 5 ods. 1 smernice 2001/29

64. Medzi výnimky z práva rozmnožovania, ktorých zoznam sa uvádza v článku 5 ods. 1 smernice 2001/29, patria „prípady dočasného rozmnožovania…, ktoré sú prechodné alebo náhodné/a/sú integrálnou alebo podstatnou časťou technologického procesu a ktorých jediným účelom je umožniť… oprávnené použitie diela alebo iného predmetu ochrany…“. Táto výnimka sa netýka iba poskytovateľov online služieb alebo sprostredkovateľov, ako by sme mohli usudzovať na základe znenia odôvodnenia 33 smernice 2001/29, ale aj konečných používateľov. [46]

65. Nemyslím si, že na účely prejednávanej veci by bolo nevyhnutné overiť, či zobrazenie diela prostredníctvom streamingu, ktoré sa uskutočňuje prostredníctvom hypertextových odkazov nainštalovaných v prehrávači filmspeler, nemá prvky „prechodnej“ a „náhodnej“ povahy, na ktoré odkazuje vyššie uvedený právny predpis. [47] Ak sa má o tomto spore rozhodnúť tým či oným spôsobom, je potrebné vopred vykonať posúdenie čisto odbornej povahy [v súvislosti s ukladaním údajov do vyrovnávacej pamäte a získavanie kópií vo vyrovnávacej pamäti (cache) alebo na obrazovke] [48], ich analýza sa mi však zdá byť zbytočná [49], keďže podľa môjho názoru nebola splnená iná zo zásadných podmienok na povolenie výnimky: umožniť „oprávnené použitie“ chráneného diela.

66. O „oprávnenom použití“ chránených diel nemožno hovoriť v situácii, keď k nim konečný používateľ získava prístup za podmienok, akými sú podmienky konania vo veci samej, t. j. v súvislosti s digitálnymi obsahmi, ktorých šírenie bolo zamietnuté alebo obmedzené nositeľmi príslušných autorských práv, ktorí neudelili súhlas s tým, aby boli tieto obsahy voľne sprístupnené verejnosti na internetových stránkach, s ktorými ich spájajú hypertextové odkazy umiestnené v prehrávači filmspeler.

67. Cieľom teda nie je podať všeobecný výklad pojmu streaming, ale na základe uvedeného ustanovenia posúdiť konanie používateľa, ktorý za podmienok prejednávanej veci zobrazuje pomocou tejto technológie na svojej obrazovke chránené filmy a seriály.

68. Rozvoj telekomunikácií (okrem iných faktorov napríklad rozšírenie sietí z optických vlákien, ktoré môžu umožniť veľmi rýchle pripojenie) prispel k tomu, že fenomén nelegálneho sťahovania na elektronických nosičoch – ktorému sa ešte nedávno venovala veľká pozornosť – sa postupne strieda, či dokonca nahrádza rozmnožovaním digitálnych obsahov prostredníctvom streamingu do takej miery, že táto technológia sa stáva jednou z najžiadanejších. Z pohľadu duševného vlastníctva nedochádza k žiadnym závažnejším problémom, pokiaľ sa prostredníctvom streamingu zobrazuje obsah platených stránok, alebo ak si používateľ prezerá alebo počúva neobmedzene prístupné digitálne obsahy pochádzajúce z internetových stránok, ktoré tieto obsahy sprístupňujú bezplatne a oprávnene.

46 — Tento záver implicitne vyplýva z rozsudku z 5. júna 2014, Public Relations Consultants Association (C-360/13, EU:C:2014:1195).

47 — V tejto súvislosti je dôležité, že v anglickej verzii sa používa slovo „transient“ a v nemeckej verzii slovo „flüchtig“, čo v oboch prípadoch vyvoláva predstavu prechodného alebo veľmi krátkeho časového obdobia. V holandskej verzii sa používa výraz „voorbijgaande“ a v španielskej verzii výraz „transitorio“, ktoré lepšie vystihujú dočasnú povahu predmetného úkonu.

48 — Z rozsudku z 5. júna 2014, Public Relations Consultants Association (C-360/13, EU:C:2014:1195, bodov 26 a 27), vyplýva, že kópie vo vyrovnávacej pamäti (cache) a na obrazovke spĺňajú požiadavky stanovené v článku 5 ods. 1 a 5 smernice 2001/29.

49 — Pri takomto druhu rozmnožovania, pri ktorom kópiu súborov nahrádza ukladanie streamingových údajov do vyrovnávacej pamäte používateľa, používateľ „spotrebováva“ výrobok súčasne s jeho zobrazením, a môže sa tak vyhnúť problémom spôsobeným pomalším vyhotovením kópie súborov pri sťahovaní. Možno tvrdiť, že aj keď takéto rozmnožovanie nie je zaznamenané na konkrétnom elektronickom nosiči a zobrazí sa iba na obrazovke, jeho trvanie (napríklad v prípade filmov alebo televíznych seriálov) je príliš dlhé na to, aby mohlo byť označené ako prechodné. Ak by sme v rovnakom duchu hypoteticky pripustili, že rozmnožovanie prostredníctvom streamingu má prechodnú povahu, bolo by sporné, či „tvorí integrálnu, alebo podstatnú časť technologického procesu“, čo je ďalšia nevyhnutná podmienka na povolenie výnimky uvedenej v článku 5 ods. 1 smernice 2001/29.

69. Situácia je však odlišná v prípade internetových stránok, ktoré sprístupňujú používateľom pirátske verzie [50] týchto obsahov. Odpoveď Súdneho dvora v rozsudku GS Media sa týka osôb, ktoré bez súhlasu nositeľov práv umiestňujú v sieti hypertextový odkaz na chránené obsahy. Takéto konanie sa musí posudzovať na jednej strane podľa toho, či je jeho cieľom dosahovanie zisku (v takom prípade sa na základe vyvrátiteľnej domnienky predpokladá, že táto osoba si je vedomá okolnosti, že predmetné dielo je na sieti sprístupnené protiprávne), a na druhej strane podľa toho, že nebol udelený súhlas na zverejnenie tohto diela na internete. [51]

70. Podľa môjho názoru, ak sa skutočnosť, či konkrétna osoba vie, alebo aspoň možno rozume očakávať, že môže vedieť, že chránené dielo sa nachádza na sieti protiprávne, považuje za kľúčový prvok vo vzťahu k osobám, ktoré bez úmyslu dosahovať zisk umiestňujú hypertextový odkaz, je iba ťažko možné, aby toto kritérium nebolo rozšírené aj na osoby, ktoré tento hypertextový odkaz iba používajú, a to tiež bez úmyslu dosahovať zisk. [52]

71. Zastávam však názor, že tento subjektívny prvok je skôr vhodnejší na vylúčenie zodpovednosti osoby než na posúdenie objektívnej protiprávnosti, a prípadne kvalifikáciu určitého konania. Ak chceme poskytnúť primeraný výklad článku 5 ods. 1 smernice 2001/29, nemôžeme zabudnúť, že podľa odôvodnenia 33 tejto smernice závisí oprávnenosť objektívne skôr od toho, či nositeľ autorského práva alebo nadobúdateľ licencie udelili súhlas. [53] Ak konečný používateľ preukazuje ospravedlniteľnú nevedomosť alebo primeranú neznalosť existencie tohto súhlasu, môže ho táto okolnosť zbaviť zodpovednosti [54], ale nevylučuje – zdôrazňujem, že iba zo striktne objektívneho pohľadu – protiprávnu povahu „použitia“, na ktoré odkazuje článok 5 ods. 1 smernice 2001/29.

72. Keďže zo spisu vyplýva, že na chránené diela, na ktoré odkazujú hypertextové odkazy nainštalované v prehrávači filmspeler pána Wullemsa, sa nevzťahoval súhlas zo strany nositeľov autorského práva vrátane povolenia na rozmnožovanie uvedené v článku 2 smernice 2001/29, nie je streaming uskutočnený konečným používateľom prostredníctvom tohto zariadenia v súlade s „oprávneným použitím“ v zmysle článku 5 ods. 1 písm. b) tejto smernice.

2. O uplatnení článku 5 ods. 5 smernice 2001/29

73. Ak možno čisto z hľadiska argumentácie pripustiť, že by sa na používanie prehrávača filmspeler pána Wullemsa mohla uplatniť výnimka uvedená v článku 5 ods. 1 smernice 2001/29, musí ešte zvládnuť test uvedený v odseku 5 tohto ustanovenia, ktorého sa týka štvrtá prejudiciálna otázka vnútroštátneho súdu. Je teda potrebné zistiť, či sú v prejednávanej veci splnené podmienky uvedené v článku 5 ods. 5 tejto smernice. [55]

50 — Výrazy „pirátstvo“ a „pirát“ sú v tomto kontexte nielen výstižné, ale dokonca si našli svoje stále miesto v právnej terminológii v oblasti autorského práva. Súdny dvor sa k otázke „pirátskych diel“, ktoré podľa smernice 2001/29 nepriaznivo ovplyvňujú bežné využívanie diel chránených autorským právom, vyjadril už v rozsudku z 10. apríla 2014, ACI Adam a i. (C-435/12, EU:C:2014:254, bod 39).

51 — Takýto postoj vychádza z okolnosti, že je ťažké overiť, či internetová stránka, na ktorú majú tieto odkazy smerovať, sprístupňuje diela, ktoré sú chránené, a či nositelia autorských práv k týmto dielam súhlasili s ich zverejnením na internete. Tento záver vyplýva z bodov 46, 47 a 48 rozsudku GS Media.

52 — V súvislosti s tým, že medzi používateľmi internetu rastie povedomie o nutnosti dodržiavať práva tvorcov obsahov a súčasne sa rozširuje okruh ponúk rôznych platforiem, ktoré im tieto obsahy oprávnene sprístupňujú, je pre osoby, ktoré rozmnožujú pirátske diela prostredníctvom hypertextových odkazov, čoraz ťažšie odôvodniť toto konanie tým, že nevedeli o neudelení súhlasu zo strany nositeľov autorských práv.

53 — V odôvodnení spoločnej pozície č. 48/2000 prijatej Radou 28. septembra 2000 na účely prijatia smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/…/ES z… o zosúladení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti (Ú. v. ES C 344, 2000, s. 1), sa uvádza toto: „… V odôvodnení 33 doplnila Rada *vymedzenie* pojmu ‚oprávnené použitie‘…“. Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

54 — Ide o „dobromyseľné konanie konečných spotrebiteľov“ v zmysle odôvodnenia 14 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/48/ES z 29. apríla 2004 o vymožiteľnosti práv duševného vlastníctva.

55 — Z rozsudku z 5. júna 2014, Public Relations Consultants Association (C-360/13, EU:C:2014:1195, bod 53), vyplýva, že „… na to, aby bolo možné odvolávať sa na výnimku stanovenú v uvedenom ustanovení [článku 5 ods. 1 smernice 2001/29], ako je vysvetlená v predchádzajúcom bode tohto rozsudku, je ešte potrebné, aby tieto kópie spĺňali podmienky článku 5 ods. 5 [tejto] smernice…“.

74. V tomto ustanovení sa uvádza, že výnimka, ktorú v súvislosti s dočasným rozmnožovaním stanovuje (okrem iných) odsek 1, sa uplatní iba „v niektorých osobitných prípadoch, pri ktorých nedochádza ku konfliktu s bežným využívaním diela alebo predmetu ochrany a ktoré neodôvodnene nepoškodzujú oprávnené záujmy nositeľa práv“.

75. Podľa môjho názoru teda v prejednávanej veci nebola splnená ani jedna z týchto troch podmienok. Po prvé, prístroj, ktorý predáva pán Wullems, umožňuje stiahnuť bez súhlasu nositeľov práv na rozmnožovanie nevyčísliteľné množstvo filmov, seriálov, športových zápasov a iných druhov vysielaní. Ako uvádzajú Stichting Brein a španielska vláda, nemožno teda tvrdiť, že za takýchto okolností ide iba o „osobitné prípady“, ako to požaduje sporné ustanovenie.

76. Po druhé, z technického pohľadu nemožno klásť na jednu úroveň konanie osoby, ktorá surfuje na internete a prezerá si internetové stránky, a konanie osoby, ktorá prostredníctvom streamingu rozmnožuje chránené filmy a seriály. Pokiaľ ide o prvé uvedené konanie, dočasná kópia, ktorá musí byť vyhotovená v dôsledku technologického procesu, môže zahŕňať bežné využívanie diel, čo používateľom internetu umožňuje, aby sa na nich vzťahovalo verejné oznámenie správcu príslušnej internetovej stránky. [56] Naopak, v prípade používateľa internetu, ktorý si na obrazovke prezerá chránené diela zobrazené prostredníctvom streamingu, nejde o „bežné využívanie“ diela, ktoré by vyplývalo z technologického procesu nevyhnutného na surfovanie na internete, ale o úkon, ktorý má z právneho hľadiska „zvláštnu“ povahu a ktorý je dôsledkom vedomého úmyslu používateľa získať prostredníctvom prehrávača filmspeler prístup k digitálnym obsahom bez toho, aby zaplatil finančnú protihodnotu.

77. Ak by za týchto okolností bolo povolené, aby sa bez rozdielu a bez obmedzenia vyhotovovali rozmnoženiny z nelegálnych zdrojov alebo v rozpore s obmedzením prístupu, bolo by to v rozpore so smernicou 2001/29. Uznanie platnosti takýchto rozmnožení by znamenalo podporu obehu pirátskych digitálnych obsahov a súčasne aj závažné narušenie ochrany autorských práv a napomáhanie pri protiprávnych spôsoboch predaja, čo by mohlo poškodiť riadne fungovanie vnútorného trhu. [57]

78. Po tretie, ako vyplýva zo spisu, právo rozmnožovania bolo udelené výlučne vo vzťahu k okruhom, ku ktorým má konečný používateľ prístup iba za odplatu (či už na základe predplatného, zmluvných platieb alebo iných obdobných foriem), čo znamená, že uvedené nevyčísliteľné množstvo zobrazení prostredníctvom streamingu, za ktoré nositeľ práv nezíska žiadnu finančnú protihodnotu, zákonite spôsobuje zníženie počtu predplatiteľov týchto okruhov, čo by následne „zasahovalo do bežného používania diel“, ako sa uvádza v rozsudku z 10. Apríla 2014, ACI Adam a i. [58].

79. Tu považujem za primerané úvahy Súdneho dvora uvedené v rozsudku ACI Adam a i., v ktorých bolo v súvislosti s výkladom článku 5 ods. 5 smernice 2001/29 uvedené, že „ak by sa… pripustilo, že takéto rozmnoženiny možno vyhotoviť z nelegálneho zdroja, podporovalo by to obeh falšovaných alebo pirátskych diel, čím by sa nevyhnutne znížil objem predaja alebo iných legálnych transakcií súvisiacich s chránenými dielami, čo by zasahovalo do bežného používania diel“ [59]. Predaj prehrávača filmspeler teda naráža na „oprávnené záujmy nositeľa autorských práv“, ktorý neudelil súhlas na voľné šírenie svojich diel.

80. V krátkosti, domnievam sa, že sťahovanie chránených digitálnych obsahov prostredníctvom streamingu bez povolenia nositeľov autorských práv nespĺňa podmienky uvedené v článku 5 ods. 5 smernice 2001/29, keďže nepredstavuje konkrétny prípad, je v rozpore s bežným využívaním diela a neodôvodnene poškodzuje oprávnené záujmy nositeľov práv.

56 — Tamže, bod 61.

57 — Rozsudok z 10. apríla 2014, ACI Adam a i. (C-435/12, EU:C:2014:254, body 35 a 36).

58 — Tamže, bod 39.

59 — Tamže.

81. So zreteľom na kumulatívny charakter práve vymenovaných podmienok, na ktoré odkazuje Súdny dvor,[60] je v prejednávanej veci uplatniteľné trojité vyňatie z výnimky uvedenej v článku 5 ods. 5 smernice 2001/29. Výnimky z práva rozmnožovania sa preto nemožno dovolávať.

82. Preto navrhujem, aby sa na tretiu a štvrtú prejudiciálnu otázku odpovedalo tak, že na rozmnožovanie diela prostredníctvom streamingu, ktoré je chránené autorskými právami, sa za okolností, akými sú okolnosti sporu vo veci samej, nemôže uplatňovať výnimka uvedená v článku 5 ods. 1 smernice 2001/29, keďže toto rozmnožovanie nepatrí pod pojem „oprávnené použitie“ uvedený v písmene b) uvedeného ustanovenia a v každom prípade nezvládne trojstupňový test podľa článku 5 ods. 5 tejto smernice.

V – Návrh

83. So zreteľom na vyššie uvedené úvahy navrhujem Súdnemu dvoru, aby na prejudiciálne otázky, ktoré položil Rechtbank Midden-Nederland (Súd prvého stupňa Midden-Nederland), odpovedal takto:

Predaj multimediálneho prehrávača filmov, ako je prehrávač, ktorý je predmetom sporu vo veci samej, v ktorom predajca nainštaloval hypertextové odkazy na internetové stránky, ktoré bez súhlasu nositeľa autorských práv poskytujú voľný prístup k dielam chráneným autorskými právami, napríklad filmom, seriálom a priamym prenosom,

— predstavuje „verejný prenos“ v zmysle článku 3 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/29/ES z 22. mája 2001 o zosúladení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti a

— nemôže patriť pod výnimku uvedenú v článku 5 ods. 1 smernice 2001/29 v rozsahu, v akom nezodpovedá pojmu ‚oprávnené použitie‘ uvedenému v písmene b) uvedeného ustanovenia a v každom prípade nespĺňa podmienky na použitie článku 5 ods. 5 tejto smernice.

60 — Rozsudok z 5. júna 2014, Public Relations Consultants Association (C-360/13, EU:C:2014:1195, bod 53 a citovaná judikatúra).